

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติ ที่คนไทยใช้เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารกันในชีวิตประจำวัน ใช้ทำความเข้าใจและใช้ภาษาประกอบกิจการงานทั้งส่วนตัว ครอบครัว และสังคม นับเป็นเอกลักษณ์และมรดกทางวัฒนธรรมที่สำคัญอย่างยิ่ง ที่คนไทยทุกคนควรภาคภูมิใจ ควรค่าแก่การเรียนรู้ และร่วมกันอนุรักษ์เพื่อดำรงวัฒนธรรมอันล้ำค่านี้ไว้ นอกจากนี้ ภาษาไทยยังเป็นเครื่องมือที่ใช้สำหรับการศึกษา ค้นคว้าข้อมูลข่าวสารต่างๆ และเป็นสื่อกลางที่จะนำมาซึ่งความรักและความสามัคคีของคนในชาติ เพราะคนที่พูดภาษาเดียวกันย่อมมีความรู้สึกผูกพันกัน มีความรักใคร่กลมเกลียวกัน ดังบทกลอนที่กล่าวไว้ว่า

เราคนไทย	ภาษาไทย	ใจต้องรัก
ความเป็นชาติ	นั้นประจักษ์	ที่ภาษา
วัฒนธรรม	สืบสาน	กันนานมา
คงคุณค่า	ภาษาไทย	ในวันนี้

(สุมาลย์ พงษ์ไพบูลย์. 2547, หน้า 48)

จึงนับได้ว่า ภาษาไทยมีความสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการดำรงชีวิตประจำวันของเรา ดังนั้น คนไทยควรร่วมมือกันใช้ภาษาไทยให้ถูกต้อง เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการสื่อสารกัน โดยเฉพาะนักเรียน ที่หน่วยงานของรัฐควรตระหนักถึงความสำคัญ และมีการส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาไทยอย่างมีประสิทธิภาพ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช พระองค์ทรงสนพระราชหฤทัยในภาษาไทยอย่างยิ่ง ทรงเข้าพระทัยลักษณะของภาษาไทยอย่างถ่องแท้ และทรงเฝ้าสังเกตการใช้ภาษาไทยที่ผิดๆของประชาชนและทรงมีพระดำริว่าเป็นปัญหาที่จะต้องแก้ไขดังพระราชดำรัสเรื่อง “ปัญหาการใช้ภาษาไทย” ประทานแก่นิสิตชุมนุมภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม พุทธศักราช 2505 ในตอนหนึ่งว่า

“...ปัญหาที่เราจะต้องรักษาภาษานี้มีหลายประการ อย่างหนึ่งต้องรักษาไว้ให้บริสุทธิ์ในการออกเสียงคือ การออกเสียงให้ถูกต้อง ชัดเจน อีกอย่างหนึ่งเราต้องรักษาให้บริสุทธิ์ในวิธีใช้ หมายความว่า การใช้คำเขียนประกอบเป็นประโยคนับเป็นปัญหาที่สำคัญยิ่ง ในปัจจุบันปรากฏว่าได้มีการใช้ถ้อยคำออกจะฟุ่มเฟือยและไม่ตรงกับความหมายอันแท้จริงอยู่เนืองๆ การที่เราทุกคนช่วยกัน

ศึกษาภาษาไทย ะมัดระวังการใช้ภาษาไทย การใช้ถ้อยคำให้ถูกความหมาย และถูกที่ การใช้คำให้เหมาะสมแก่บุคคล แก่กาลเทศะ และตามวัฒนธรรมไทย หรือการใช้รูปประโยคตามโครงสร้าง ย่อมเป็นเครื่องหมายแสดงถึงความรักดีต่อชาติ เป็นการตอบแทนบุญคุณของแผ่นดิน...”

(ยูร กมลเสวีรัตน์. 2541, หน้า 3)

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ได้กำหนดให้กลุ่มสาระภาษาไทยเป็นกลุ่มสาระหลัก ที่มุ่งเน้นเพื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้นักเรียนสามารถใช้ภาษาได้อย่างถูกต้อง ในฐานะที่ภาษาไทยเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ข้อมูลข่าวสารต่างๆด้วยตนเอง และนำความรู้ที่ได้มาใช้ในการพัฒนาตนเอง ไม่ใช่แค่เพียงการสอนเพียงแค่นี้ให้ผู้เรียนสามารถอ่านออกเขียนได้เพียงเท่านั้น แต่ผู้เรียนยังต้องสามารถคิดวิเคราะห์และใช้ภาษาไทยในการแก้ไขปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นได้ นอกจากนี้ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนควรปลูกฝังให้ผู้เรียนรักภาษาไทยในฐานะที่เป็นวัฒนธรรมและสื่อกลางในการถ่ายทอดวัฒนธรรมที่บรรพบุรุษได้สร้างสรรค์ไว้ในรูปของภาษา ทั้งหลักภาษา การใช้ภาษาและวรรณคดี วรรณกรรมต่างๆ การเรียนรู้จะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ที่กว้างขวางขึ้น (กรมวิชาการ. 2544, หน้า 1)

ทักษะการอ่านนับเป็นทักษะที่มีความสำคัญมากในชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะนักเรียนที่จำเป็นต้องแสวงหาความรู้อยู่ตลอดเวลา เพื่อนำความรู้ที่ได้มาพัฒนาตนเองให้เป็นคนรอบรู้ทันโลกและเหตุการณ์ต่างๆ รอบตัว สามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม ดังที่ สุจริต เพียรชอบและสายใจ อินทร์พรหม (2536, หน้า 139) ได้กล่าวว่า ทักษะการอ่านเป็นทักษะที่ใช้ในการแสวงหาความรู้และความบันเทิง ผู้ที่มีนิสัยรักการอ่าน มีทักษะในการอ่านดี ย่อมแสวงหาความรู้และศึกษาเล่าเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี

การพัฒนาประสิทธิภาพของทักษะการอ่านนั้น จำเป็นต้องพัฒนาทักษะการเขียนควบคู่ไปด้วย เพราะการเขียนมีส่วนสัมพันธ์กับการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ที่เราใช้ในการถ่ายทอดความคิดของเราผ่านทางตัวอักษร ดังที่ ะอบ โปษะกฤษณะ (2538, หน้า 115) กล่าวว่า ผู้ที่เขียนได้ดีต้องอาศัยการอ่านมากๆ ผู้ที่อ่านเป็นต้องเข้าใจวิธีการเขียน จึงจะจับจุดสำคัญได้ ส่วนฮัลเลทท์ (Hullett. 1986, p.874 อ้างใน ปิยนุช พัฒนภิรมย์. 2538, หน้า 2) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอ่านและการเขียนพบว่า นักเรียนที่มีทักษะในการอ่านดีจะมีทักษะในการเขียนดีด้วย คาร์และโอเกิล (Carr and Ogle. 1987, pp. 626 – 631 อ้างถึงใน ปิยนุช พัฒนภิรมย์. 2538, หน้า 2) กล่าวถึงประโยชน์ของการเขียนหลังการอ่านว่าเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้

นักเรียนคิดวิเคราะห์ และรวบรวมเชื่อมโยงลำดับข้อมูลจากการอ่าน แล้วนำมาเรียบเรียงขึ้นใหม่ ด้วยรูปแบบภาษาที่เป็นของตนเอง

สุจิต เพียรชอบ (2538, หน้า 70) ได้กล่าวถึงเทคนิคการสอนภาษาไทยว่า ปัจจุบันนักเรียนความรู้เกี่ยวกับวิชาภาษาไทยค่อนข้างอ่อน และไม่เห็นความสำคัญ ไม่สนใจ และไม่รักการอ่านหนังสือ สภาพการสอนไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยส่วนใหญ่ นักเรียนมีประสบการณ์ในการอ่านน้อยจากปัญหาดังกล่าว ครูควรเป็นผู้ที่มีความสำคัญในการสอนทักษะทางภาษา และการเรียนรู้ภาษาอย่างบูรณาการมากกว่าการท่องจำ

ดังนั้น ครูจึงควรพัฒนาวิธีการสอนด้วยการนำนวัตกรรมการศึกษาที่น่าสนใจมาประกอบในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้การสอนนั้นประสบผลสัมฤทธิ์ตามต้องการ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีส่วนสำคัญที่จะก่อให้เกิดการเรียนรู้ และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียนให้เป็นผู้ที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คณะผู้ศึกษาค้นคว้ามีความสนใจศึกษารูปแบบการสอนที่พัฒนามาจากการสอนแบบร่วมมือ (Cooperative Learning) ในรูปแบบการเรียนโดยใช้กิจกรรมแบบCIRC(Cooperative Intergrated and Composition) โดยคณะอาจารย์มหาวิทยาลัย Johns Hopkins ประเทศสหรัฐอเมริกา ที่คณะผู้ศึกษาค้นคว้าสนใจศึกษาวิธีการสอนแบบ CIRC นี้ เพราะเห็นว่าวิธีการสอนในรูปแบบนี้น่าจะเป็นวิธีสอนที่สามารถพัฒนาการเรียนรู้อาษาไทย เพิ่มความสามารถทางการอ่านและความสามารถทางการเขียนของนักเรียนได้ ทำให้นักเรียนมีความสามารถใกล้เคียงกัน ทั้งยังเป็นวิธีการสอนที่สอดคล้องกับนโยบายทางการศึกษาในปัจจุบันที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักเรียนรู้จักเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข รับผิดชอบต่อความสามารถของตนเอง และรับผิดชอบต่อผู้อื่น (วิชัย วงษ์ใหญ่. 2540, หน้า 14 – 15)

จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายดังนี้

จุดมุ่งหมายหลัก เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทย โดยใช้เทคนิค CIRC ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

จุดมุ่งหมายเฉพาะ

1. เพื่อศึกษาปัญหาด้านการอ่านภาษาไทย ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
2. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพชุดกิจกรรมพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทย โดยใช้เทคนิค CIRC สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

3. เพื่อทดลองใช้ชุดกิจกรรมพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทย โดยใช้เทคนิค CIRC สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่สร้างขึ้น

4. เพื่อประเมินความพึงพอใจที่มีต่อชุดกิจกรรมพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทย โดยใช้เทคนิค CIRC สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่สร้างขึ้น

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ได้ชุดกิจกรรมพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทย โดยใช้เทคนิค CIRC สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80 / 80

2. เป็นแนวทางสำหรับครูที่สอนภาษาไทยและผู้ที่เกี่ยวข้องนำไปปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนทักษะการอ่านให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ขอบเขตการศึกษาค้นคว้า

คณะผู้ศึกษาค้นคว้าได้แบ่งการศึกษาออกเป็น 4 ขั้นตอน โดยกำหนดขอบเขตในแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาปัญหาด้านการอ่านภาษาไทย ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชรเขต 1 จำนวน 250 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2551 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชรเขต 1 จำนวน 120 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

คณะผู้ศึกษาค้นคว้ามุ่งศึกษาปัญหาด้านการอ่านภาษาไทย ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ดังนี้

1. ปัญหาด้านการอ่านจับใจความ
2. ปัญหาด้านการอ่านแปลความ
3. ปัญหาด้านการอ่านตีความ
4. ปัญหาด้านการอ่านขยายความ

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ปัญหาด้านการอ่านภาษาไทย ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและหาประสิทธิภาพชุดกิจกรรมพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทย โดยใช้เทคนิค CIRC สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

ในการสร้างชุดกิจกรรมพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คณะผู้ศึกษาค้นคว้าได้กำหนดผู้เชี่ยวชาญด้านการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยในระดับช่วงชั้นที่ 2 จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของชุดกิจกรรมพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทย และได้กำหนดนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพื่อใช้ในการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทย ดังนี้

1. นักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านวังโชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชรเขต 1 จำนวน 3 คน ในการตรวจสอบความเหมาะสมด้านรูปแบบ และจำนวนภาษา

2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพิไกรวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชรเขต 1 จำนวน 35 คน ในการตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบทักษะการอ่านภาษาไทย

3. นักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านป่าถั่ว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชรเขต 1 จำนวน 19 คน ในการทดสอบหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

คณะผู้ศึกษาค้นคว้ามุ่งที่จะสร้างชุดกิจกรรมพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยมีรายละเอียดของชุดกิจกรรม ดังนี้

1. ชื่อชุดกิจกรรม
2. แผนการจัดการเรียนรู้
3. คู่มือครู
4. คำชี้แจงสำหรับนักเรียน
5. บัตรเนื้อหา
6. บัตรกิจกรรม
7. บัตรเฉลยกิจกรรม
8. แบบทดสอบย่อยหลังใช้กิจกรรมแต่ละชุด
9. เฉลยแบบทดสอบย่อยหลังใช้ชุดกิจกรรมแต่ละชุด
10. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

11. เฉลยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่

1. ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับความเหมาะสมของชุดกิจกรรมพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทย โดยใช้เทคนิค CIRC สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

2. ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทย โดยใช้เทคนิค CIRC สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยกำหนดประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมตามเกณฑ์ ประสิทธิภาพ 80 / 80

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้ชุดกิจกรรมพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทย โดยใช้เทคนิค CIRC สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนบ้านทุ่งมหาชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร จำนวน 29 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

คณะผู้ศึกษามุ่งจะศึกษาทักษะการอ่านภาษาไทยของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทย โดยใช้เทคนิค CIRC สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรต้น ได้แก่ วิธีการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะการอ่านภาษาไทย แบ่งเป็นก่อนใช้ชุดกิจกรรมและหลังใช้ชุดกิจกรรม

สมมติฐานการศึกษา

1. ชุดกิจกรรมพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทย โดยใช้เทคนิค CIRC สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่สร้างขึ้น มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

2. นักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทย โดยใช้เทคนิค CIRC สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีทักษะการอ่านภาษาไทยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินความพึงพอใจที่มีต่อชุดกิจกรรมพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทย โดยใช้เทคนิค CIRC สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่

1. ครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านทุ่งมหาชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชรเขต 1 จำนวน 1 คน
2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านทุ่งมหาชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชรเขต 1 ที่ใช้ชุดกิจกรรมแล้ว จำนวน 29 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

คณะผู้ศึกษาค้นคว้ามุ่งที่จะศึกษาความพึงพอใจของครูผู้สอนวิชาภาษาไทย และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ใช้ชุดกิจกรรมแล้ว เกี่ยวกับความเหมาะสมของชุดกิจกรรมพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในด้านต่างๆ ดังนี้

1. ด้านปัจจัยนำเข้า ประเมินความพึงพอใจเกี่ยวกับเวลาที่ใช้ในการเรียน รูปแบบของชุดกิจกรรม
2. ด้านกระบวนการ ประเมินเกี่ยวกับความเหมาะสมของกิจกรรมต่างๆในชุดกิจกรรม
3. ด้านผลผลิต ประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อความสามารถของตนเอง ภายหลังจากใช้ชุดกิจกรรมพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทย

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ความพึงพอใจของครูผู้สอนวิชาภาษาไทย และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ใช้ชุดกิจกรรมแล้ว เกี่ยวกับความเหมาะสมของชุดกิจกรรมพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต

นิยามศัพท์เฉพาะ

ชุดกิจกรรมพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทย หมายถึง สื่อการสอนที่ประสมกิจกรรมต่างๆเข้าด้วยกัน เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 6 ชุด โดยแต่ละชุดประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ คู่มือครู คู่มือนักเรียน แบบฝึกกิจกรรม ใบเฉลยแบบฝึกกิจกรรม แบบทดสอบหลังการใช้ชุดกิจกรรม ใบเฉลยแบบทดสอบหลังการใช้ชุดกิจกรรม สำหรับใช้ประกอบการเรียนการสอนแต่ละครั้ง

ทักษะการอ่านภาษาไทย หมายถึง พฤติกรรมที่เกี่ยวกับความเข้าใจในการอ่านของนักเรียน ซึ่งในการศึกษาทักษะการอ่าน ทำการศึกษาตามพัฒนาการอ่าน 4 ระดับ ได้แก่

1. การอ่านจับใจความ เป็นการอ่านที่นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญและเข้าใจเนื้อเรื่องได้ชัดเจน
2. การอ่านแปลความ เป็นระดับการอ่านที่ผู้เรียนสามารถเข้าใจความหมายของเรื่องได้ สามารถประมวลเนื้อเรื่องแล้วสรุปความโดยใช้เหตุผล มีการเปรียบเทียบคาดการณ์ และมองเห็นความสัมพันธ์ของเหตุการณ์ต่างๆ
3. การอ่านตีความ เป็นระดับการอ่านที่ผู้เรียนสามารถประเมินได้ว่า ผู้เขียนมีวัตถุประสงค์ในการเขียนอย่างไร มีเหตุผลอย่างไร สามารถตัดสินคุณค่าของเรื่องที่ได้บอกรู้เท็จจริงและข้อคิดเห็นจากเนื้อเรื่องได้
4. การอ่านขยายความ เป็นระดับการอ่านที่ผู้อ่านสามารถขยายความคิดของตนได้อย่างสร้างสรรค์ที่สามารถแปลความหมายและเข้าใจรายละเอียดของเรื่องที่อ่าน สามารถสรุปใจความจากเรื่องที่อ่าน ตีความจากเรื่องที่อ่านและขยายความจากเรื่องที่อ่าน และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้อย่างหลากหลาย ซึ่งวัดได้จากแบบทดสอบทักษะการอ่านที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น.

เทคนิค CIRC หมายถึง การเรียนแบบร่วมมือเทคนิคหนึ่ง มีวิธีการเรียนโดยการแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ 4 – 6 คน ซึ่งสมาชิกในกลุ่มประกอบด้วยนักเรียนที่มีความสามารถแตกต่างกันมาร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุด ดังนี้

- 1) อ่านออกเสียงคำศัพท์ (Word out loud) นักเรียนอ่านออกเสียงคำศัพท์จากรายการคำศัพท์ กับคู่ของตนเปลี่ยนกันอ่านและช่วยกันแก้ไขเมื่ออ่านผิด จนกระทั่งอ่านได้ราบรื่นรวดเร็วและถูกต้อง
- 2) ฝึกหาความหมายของคำ (Word meaning practice) นักเรียนใช้คำศัพท์จากรายการคำศัพท์ (Word mastery list) ในการฝึกหาความหมายของคำศัพท์จากพจนานุกรมแล้วเขียนความหมายของคำศัพท์ และสร้างประโยคจากคำศัพท์ที่ครูให้
- 3) สะกดคำ (Spelling) นักเรียนฝึกสะกดคำศัพท์กับคู่ของตนหรือกับเพื่อนในทีม โดยมีคนบอก 1 คน ให้สมาชิกในกลุ่มเขียนแล้วเปลี่ยนกันตรวจจนกว่าจะสะกดคำได้หมดทุกคน
- 4) อ่านในใจ (Silent Reading) นักเรียนอ่านเรื่องที่ครูกำหนดให้ในใจก่อน เพื่อทำความเข้าใจเรื่องก่อนที่จะฝึกอ่านออกเสียง
- 5) การอ่านออกเสียง (Reading Aloud) นักเรียนเปลี่ยนกันอ่านคนละย่อหน้ากับคู่ของตนหรือกับเพื่อนร่วมทีม เมื่อใครอ่านออกเสียงไม่ถูกต้องก็ช่วยกันแก้ไข

6) การค้นหาคำตอบจากเรื่องที่อ่าน (Treasure Hunt) นักเรียนในแต่ละกลุ่มช่วยกันตอบคำถามแต่ละตอนของเรื่องที่ครูให้อ่าน ปรีกษาและอภิปรายหาคำตอบที่ถูกต้องก่อนที่นักเรียนแต่ละคนจะเขียนคำตอบส่งครู

7) การเล่าเรื่อง (Story Retelling) นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันสรุปใจความสำคัญของเรื่องตามลำดับเหตุการณ์เป็นคำพูดของตนเอง

8) การเขียนเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน (Story-Related Writing) นักเรียนเขียนสรุปใจความสำคัญ ลำดับเหตุการณ์จากการเล่าเรื่องสอดแทรกความรู้สึกนึกคิดและความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านตามแนวคิดของตัวเอง

ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม หมายถึง คุณภาพของชุดกิจกรรมที่นักเรียนสามารถทำแบบทดสอบทักษะการอ่านและการเขียน ได้ถูกต้องมากที่สุดตามเกณฑ์ 80 / 80

ความพึงพอใจ หมายถึง ระดับความรู้สึกรักของนักเรียนที่มีต่อชุดกิจกรรมพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในด้าน ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต หลังจากทดลองใช้ชุดกิจกรรมเสร็จเรียบร้อยแล้ว โดยวัดได้จากแบบสอบถามความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรม

ปัจจัยนำเข้า หมายถึง ระยะเวลา รูปแบบของกิจกรรม จำนวนกิจกรรม และจำนวนแบบฝึกหัด ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ชุดกิจกรรมพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทย โดยใช้เทคนิค CIRC สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

กระบวนการ หมายถึง ขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้ชุดกิจกรรมพัฒนาทักษะการอ่านภาษาไทย โดยใช้เทคนิค CIRC สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ผลผลิต หมายถึง ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อทักษะความสามารถของตนเอง หลังจากใช้ชุดกิจกรรม